

Αθήνα, 3 Φεβρουαρίου 2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους κ.κ. Υπουργούς

Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης

Εσωτερικών

Θέμα: «Κατάχρηση της ευρείας διακριτικής ευχέρειας της Διοίκησης του ΕΦΚΑ και μη ουσιαστική συμμόρφωση με δικαστικές αποφάσεις»

Σύμφωνα με πρόσφατα δημοσιεύματα ειδησεογραφικών μέσων και σε συνέχεια εκδοθείσας απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, φαίνεται να έχει αναδειχθεί σοβαρό ζήτημα νομιμότητας και θεσμικής λειτουργίας της Διοίκησης του e-ΕΦΚΑ, αναφορικά με την αναπλήρωση του Προϊσταμένου της Τοπικής Διεύθυνσης Α' Ηρακλείου Κρήτης του e-ΕΦΚΑ, διαδικασία που εμπίπτει στις διατάξεις του αρ.87 του ν.3258/2007 (Κώδικας Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, με το οποίο ορίζεται ότι: «Άρθρο 87 Αναπλήρωση προϊσταμένων 1. Τον προϊστάμενο, που απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνει στα καθήκοντα του ο ανώτερος κατά βαθμό προϊστάμενος των υποκείμενων οργανικών μονάδων, εφόσον ανήκει σε κλάδο του οποίου οι υπάλληλοι προβλέπεται ότι μπορούν να προϊστανται σύμφωνα με τις οικείες οργανικές διατάξεις και επί ομοιοβάθμων ο προϊστάμενος που έχει ασκήσει περισσότερο χρόνο καθήκοντα προϊσταμένου. Το αρμόδιο για την τοποθέτηση προϊσταμένων όργανο μπορεί, τηρουμένου του προβαδίσματος των βαθμών, να ορίσει ως αναπληρωτή προϊσταμένου οργανικής μονάδας, που απουσιάζει ή κωλύεται, έναν από τους προϊσταμένους των υποκείμενων οργανικών μονάδων.....»

Από την παράθεση της ανωτέρω διάταξης του αρ.87 του Υπαλληλικού Κώδικα αλλά και με βάση σχετική νομολογία, συνάγεται ότι η αναπλήρωση προϊσταμένου οργανικής μονάδας στην περίπτωση ύπαρξης υποκείμενων οργανικών μονάδων (εν προκειμένω τμημάτων), διενεργείται είτε αυτοδικαίως (παρ. 1 εδ. α'), είτε με πράξη του οργάνου που είναι αρμόδιο για την τοποθέτηση προϊσταμένων (παρ. 1 εδ. β') είτε με πράξη του οργάνου που είναι αρμόδιο για τον διορισμό. Στην πρώτη περίπτωση, του εδ.α', δεν απαιτείται πράξη ορισμού του αναπληρωτή προϊσταμένου, αλλά ορίζεται αυτοδίκαια αυτός με τον ανώτερο βαθμό (εφόσον ανήκει σε κλάδο του οποίου οι υπάλληλοι προβλέπεται ότι μπορούν να προϊστανται) και σε περίπτωση ομοιοβάθμων αυτός που έχει ασκήσει περισσότερο χρόνο στα καθήκοντα Προϊσταμένου. Αντίθετα στη δεύτερη και τρίτη περίπτωση του εδ.β', απαιτείται πράξη του αρμόδιου οργάνου περί αναπλήρωσης (πρβλ. Σ.τ.Ε. 2973/2014) για την έκδοση της οποίας, υφίσταται ευρεία διακριτική ευχέρεια του τελευταίου να ορίσει ως αναπληρωτή προϊσταμένου που απουσιάζει, κωλύεται ή έχει κενωθεί η θέση αυτού, οποιονδήποτε από τους προϊσταμένους των υποκείμενων οργανικών μονάδων ή άλλων οργανικών μονάδων του αυτού επιπέδου, υπό την προϋπόθεση τήρησης του προβαδίσματος των βαθμών που θεσπίζει το άρθρο 80 του Υπαλληλικού Κώδικα, εφαρμοζομένων, κατά τα λοιπά, των ειδικών ρυθμίσεων των οικείων οργανικών διατάξεων, όσον αφορά τον κλάδο στον οποίο ανήκει ο οριζόμενος (βλ. Δ. Εφ. Θεσ/νίκης 93/2023 σκ. 6, 208/2021 σκ. 5, 607/2018, 491/2018, 347/2018, 1682/2010, Δ. Εφ. Αθ. 638/2023 σκ. 5 κ.ά.). Και ναι μεν κατά την ενάσκηση της αρμοδιότητάς του αυτής, το αρμόδιο όργανο, ενόψει του προσωρινού χαρακτήρα της ανάθεσης καθηκόντων αναπλήρωσης και της ανάγκης ταχείας ολοκλήρωσης της διαδικασίας επιλογής προϊσταμένων, δεν υποχρεούται να προβεί σε συγκριτική αξιολόγηση των τυπικών και ουσιαστικών προσόντων των υποψηφίων και σε ειδική αιτιολόγηση της πρόκρισης κάποιου, έναντι άλλου,

από τους διαθέτοντες τα οριζόμενα από την ανωτέρω διάταξη τυπικά προσόντα, υποχρεούται όμως να αιτιολογεί τις σχετικές πράξεις επιλογής του, με την παράθεση της συνδρομής των τυπικών προσόντων των επιλεγέντων, ώστε να δύναται το Δικαστήριο να κρίνει εάν η διακριτική του ευχέρεια ασκήθηκε εντός των νομίμων ορίων της, ελεγχόμενο για υπέρβαση των ακραίων ορίων της (πρβλ. Σ.Τ.Ε. 2939/2019, Δ. Εφ. Αθ. 504/2022, Δ.Εφ. Θεσ 377/2024).

Εν προκειμένω, μετά τη συνταξιοδότηση του υπηρετούντος Προϊσταμένου της Τοπικής Διεύθυνσης Α' Ηρακλείου Κρήτης του e-ΕΦΚΑ, ορίστηκε από τη Διοίκηση του e-ΕΦΚΑ, σύμφωνα με τη διαδικασία αυτοδίκαιης αναπλήρωσης κατά τα οριζόμενα της παρ.1 εδ.α', του αρ.87 του ν.3258/2007, η σειρά των αυτοδίκαιων Αναπληρωτών Προϊσταμένων της εν λόγω Τοπικής Διεύθυνσης, ήτοι των τριών ήδη τοποθετημένων Προϊσταμένων Τμημάτων (υποκείμενων οργανικών μονάδων), με κριτήριο το χρόνο άσκησης καθηκόντων τους σε θέσης ευθύνης. Κατόπιν άρνησης της πρώτης κατά σειρά υποψηφίας, στην πρόταση ανάληψης καθηκόντων, η Διοίκηση παρακάμπτοντας την επόμενη στην κατάταξη, επέλεξε να ασκήσει την ευρεία διακριτική ευχέρεια της, εκδίδοντας πράξη με την οποία τοποθέτησε τελικώς ως αναπληρώτρια προϊσταμένου την τρίτη κατά σειρά κατάταξης υπάλληλο, χωρίς εκτιμήσει συνολικά τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα τους και πάντως χωρίς να αιτιολογήσει επαρκώς τους λόγους που δε συνέχισε την διαδικασία της αυτοδίκαιης αναπλήρωσης, αλλά προέβη σε χρήση της διακριτικής ευχερείας της, παρακάμπτοντας τη δεύτερη υποψήφια αναπληρώτρια.

Ως εκ τούτου η θιγόμενη υπάλληλος, αναγκάστηκε να προσφύγει στη Δικαιοσύνη, με το Διοικητικό Εφετείο να ακυρώνει τελικώς την πράξη τοποθέτησης αναπληρωτή, επειδή όπως έκρινε, **στερείται αφενός νόμιμης βάσης** αφού η Διοίκηση δεν έλαβε υπόψη και δεν εκτίμησε κατά την έκδοση της, τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα της προσφεύγουσας αλλά και το χρόνο προϋπηρεσίας της σε θέσεις ευθύνης, ως κρίσιμο στοιχείο για την αυτοδίκαιη αναπλήρωση της θέσης και αφετέρου επειδή **στερείται επαρκούς αιτιολογίας** τέτοιας ώστε να είναι ευχερής η δικαστική κρίση επί των άκρων ορίων της διακριτικής ευχερείας της Διοίκησης. Παρά ταύτα, αντί ο e-ΕΦΚΑ να προβεί σε πλήρη και ουσιαστική συμμόρφωση προς το δεσμευτικό σκεπτικό της δικαστικής απόφασης, προχώρησε σε τυπική ακύρωση της αρχικής πράξης τοποθέτησης και σε αυθημερόν επανέκδοση νέας πράξης, με απολύτως ταυτόσημο αποτέλεσμα, χωρίς να θεραπεύει ούτε μία από τις διαπιστωθείσες νομικές πλημμέλειες, παρά μόνο παραθέτοντας τεχνηέντως ως υποτιθέμενη αιτιολογία μέρος εδαφίου της ανωτέρω απόφασης, με γενική αναφορά στο ότι ελήφθησαν υπόψη η γνώση του αντικειμένου και οι εν γένει διοικητικές ικανότητες της αναπληρώτριας που τελικά επελέγη, χωρίς όμως επαρκή τεκμηρίωση. Παράλληλα, πριν την εκδίκαση της υπόθεσης, η Διοίκηση μετακίνησε την προσφεύγουσα υπάλληλο χωρίς τη θέλησή της και χωρίς να προκύπτει καμία γι' αυτό αναγκαιότητα, σε διαφορετική οργανική μονάδα, την Τοπική Διεύθυνση Β' Ηρακλείου Κρήτης του e-ΕΦΚΑ, δημιουργώντας της ακόμη σοβαρότερο πρόβλημα.

Από το προεκτεθέν ιστορικό γίνεται αντιληπτό ότι η διαχείριση της εν λόγω υπόθεσης αναπλήρωσης, δεν συνιστά απλώς ένα μεμονωμένο ζήτημα πλημμελούς διοικητικής κρίσης, αλλά ευθεία παραβίαση συνταγματικής υποχρέωσης συμμόρφωσης της Διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις. Η νέα πράξη της Διοίκησης του e-ΕΦΚΑ δε συνιστά επουδενί συμμόρφωση, αντιθέτως φαίνεται να καταστρατηγεί το δεδicasμένο αγνοώντας το ουσιαστικό και υποχρεωτικό περιεχόμενο της δικαστικής κρίσης και αποδεικνύοντας την κατάχρηση και υπέρβαση της εκ του νόμου δοθείσης, ευρείας διακριτικής ευχερείας, αγγίζοντας ξεκάθαρα τα όρια της θεσμικής εκτροπής. Πρόκειται δε για ευθεία παράβαση των αρχών του κράτους δικαίου και της αρχής της διάκρισης των εξουσιών, ειδικότερα της δικαιοδοσίας των διοικητικών δικαστηρίων να ασκούν έλεγχο και να αποφαινούνται επί ζητημάτων που ο πολίτης-διοικούμενος βάσιμα ισχυρίζεται ότι η Διοίκηση παραβιάζει το νόμο, με συνέπειες για την τελευταία. Η Διοίκηση του e-ΕΦΚΑ, ασκεί τις αρμοδιότητές της, στο πλαίσιο που ορίζει ο νόμος και δεν μπορούν να είναι αποδεκτές ενέργειες αυθαιρεσίας και παραβίασης των κείμενων διατάξεων πόσο μάλλον μη συμμόρφωσης κατ' ουσία, με τις δικαστικές αποφάσεις. Κατά συνέπεια:

Επειδή, τέτοιου είδους πρακτικές συνιστούν κατάφωρη παραβίαση πλείστων συνταγματικώς κατοχυρωμένων αρχών, όπως αυτή της νομιμότητας, της ισότητας, της ίσης μεταχείρισης, της χρηστής Διοίκησης και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του διοικούμενου,

Επειδή, παραβιάζεται ευθέως το άρθρο 95 παρ. 5 του Συντάγματος, σύμφωνα με το οποίο η Διοίκηση υποχρεούται να συμμορφώνεται πλήρως προς τις δικαστικές αποφάσεις και εμμέσως υπονομεύεται η θεμελιώδης αρχή της διάκρισης των εξουσιών του αρ.26 του Συντάγματος,

Επειδή, η κατάχρηση της διακριτικής ευχέρειας της Διοίκησης, πλήττει σοβαρά την αξιοκρατία και καταλήγει σε θεσμική εξώθηση των διοικουμένων σε παρατεταμένες δικαστικές διαμάχες.

Ερωτώνται οι αρμόδιοι Υπουργοί:

1. Είναι ενήμεροι για τη συγκεκριμένη υπόθεση και αν όχι σε ποιες ενέργειες θα προβούν για την διευθέτηση του ζητήματος; Προτίθενται να πραγματοποιήσουν διερεύνηση τυχόν ευθυνών;
2. Πως αξιολογούν το γεγονός ότι η Διοίκηση του e-ΕΦΚΑ, παρά τη σαφή δικαστική κρίση, περί ελλείψεως νομικής βάσης και αιτιολογίας, επανέλαβε ακριβώς την ίδια ουσιαστικά πράξη, αναγκάζοντας τον υπάλληλο να προσφύγει εκ νέου και τοποθετώντας τον σε διαρκή «ομηρία» δικαστικής διαμάχης;
3. Πως κρίνουν το γεγονός ότι η άσκηση της διακριτικής ευχέρειας της Διοίκησης για την επιλογή αναπληρωτή προϊσταμένου, πραγματοποιήθηκε χωρίς καμία σαφή, τεκμηρίωση ή αιτιολογία, παρά μόνο με γενικές αναφορές, γεγονός που όπως φαίνεται δε δίνει τη δυνατότητα για ευχερή δικαστική κρίση επί των άκρων ορίων της;
4. Για ποιο λόγο δεν εφαρμόστηκε μέχρι τέλους η διαδικασία της αυτοδίκαιης αναπλήρωσης με κριτήριο το χρόνο άσκησης καθηκόντων σε θέση ευθύνης, κατά τα οριζόμενα του αρ.87, παρ.1 εδ. α΄ του ν.3258/2007 και δεν κλήθηκε και η δεύτερη κατά σειρά υποψήφια, εφόσον η πρώτη αρνήθηκε την ανάληψη καθηκόντων;
5. Σε ποιες ενέργειες προτίθενται να προβούν για τη μελλοντική ορθή τήρηση των δικαστικών αποφάσεων από τη Διοίκηση, ώστε αφενός να περιοριστούν τα φαινόμενα κατάχρησης της ευρείας διακριτικής της ευχέρειας και αφετέρου να διασφαλίζεται η εμπιστοσύνη του διοικουμένου;

Οι Ερωτώντες Βουλευτές

Μαμουλάκης Χάρης

Βέττα Καλλιόπη

Δούρου Ειρήνη

Ζαμπάρας Μιλτιάδης

Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

Μπάρκας Κωνσταντίνος

Νοτοπούλου Κατερίνα

Παναγιωτόπουλος Ανδρέας

Παπαηλιού Γιώργος

Παππάς Νίκος

Τσαπανίδου Πόπη